

УДК: 614.2:616-053.3(09)(477.53)

Похилько В. І., Ковальова О. М., Цвіренко С. М., Жук Л. А., Гасюк Н. І.

СТАНОВЛЕННЯ І РОЗВИТОК НЕОНАТОЛОГІЧНОЇ СЛУЖБИ ПОЛТАВСЬКОГО РЕГІОНУ (ІСТОРИЧНИЙ ОПИС)

ВДНЗ України «Українська медична стоматологічна академія» (м. Полтава)

umsakafped@mail.ru

Здоров'я дитячого населення – один із найважливіших елементів економічного, соціального та культурного розвитку будь-якої країни. В даний час досягнутий значний прогрес у зменшенні кількості смертей дітей у всьому світі, але показники неонатальної смертності, які можна попередити, зменшуються досить повільно. За даними ВООЗ щороку біля 2 900 000 новонароджених помирають упродовж перших 28 днів життя, при цьому більшості цих втрат можна запобігти [4].

Тому ініціатива «Кожна Жінка, кожна Дитина», що оголошена Генеральним секретарем ООН Пан Гі Муном в рамках Глобальної стратегії охорони здоров'я жінок і дітей, є дорожньою картою державам для зосередження зусиль на підвищенні фінансування, зміцненні політики і поліпшенні допомоги найуразливішому прошарку населення – жінкам і дітям [3]. Прогресивною частиною цієї стратегії є ініціатива «Кожен Новонароджений» та Глобальний план дій, в якому запропоновано п'ять стратегічних напрямів і пов'язаних з ними цілей [2]. Основними пріоритетами Національного плану дій з припинення попереджувальних смертей новонароджених є адекватне фінансове та ресурсне забезпечення неонатальних підрозділів; подальша регіоналізація перинатальної допомоги; подальша уніфікація/стандартизація надання медичної допомоги новонародженим та створення єдиного інформаційного простору; організація системи спостереження, раннього втручання та паліативної допомоги дітям з хронічною перинатальною патологією; підвищення якості та безпеки надання медичної допомоги та співпраця з громадськими організаціями [1].

Розвиток неонатологічної служби на Полтавщині віддзеркалює загальний розвиток неонатології, як науки. Її становлення пройшло в декілька етапів. Перший етап включав спільну роботу акушер-гінекологів та педіатрів у пологових стаціонарах та тривав до 80-х років минулого століття. Налагодження роботи педіатрів-неонатологів проходило важко, що було викликано відсутністю відповідного досвіду. Другий етап розвитку розпочався зі створення спеціалізованих відділень виходжування та патології новонароджених у дитячих лікарнях. Третій етап характеризувався відкриттям відділень інтенсивної терапії новонароджених у пологових та дитячих стаціонарах на початку 90-х років. Швидка модернізація служби з введенням нових світових технологій та стандартів лікування новонароджених була розпочата в 2002-2005 рр. Четвертий етап розвитку неонатологічної служби пов'язаний з реалізацією Наці-

онального проекту «Нове життя. Нова якість охорони материнства та дитинства» та відкриттям перинатальних центрів в Україні.

У 1940 р. у Полтаві було відкрито головний корпус пологового будинку по вулиці Духова. Цей лікувальний заклад став провідним у наданні акушерської допомоги у м. Полтаві.

Головний корпус пологового будинку збудованого в 1940 р., м. Полтава.

З 1946 р. на базі Полтавського пологового будинку була відкрита база удосконалення лікарів акушер-гінекологів. Історія пологового будинку представлена в фотографіях (1967 рік).

Пологова зала.

Відкриття в 1985 р. Полтавського міського клінічного пологового будинку (МКПБ) стало новим, вагомим кроком у розвитку акушерсько-гінекологічної та неонатологічної служби міста та області. У цьому за-

кладі неонатологічна служба була представлена як підрозділ у складі акушерсько-гінекологічної.

Необхідно згадати тих керівників, які допомагали організувати новосформований колектив лікарні, який складався із частини досвідчених лікарів та частини колективу, – вчорашніх студентів, які прийшли з різних медичних вузів України. За цей час МКПБ очолювали: в 1986 р. – Бабиков В.М., 1986-1992 рр. – Випіровський О.Г., 1992-1999 рр. – Савельєв І.В., з 1999 р. по теперішній час к. мед. н., заслужений лікар України Удовичка Н.О. Як самостійна структурна одиниця

Проведення оксигенотерапії та перший кувез.

сами лікарів-неонатологів став високий професіоналізм та людяність.

Відділення інтенсивної терапії новонароджених в МКПБ було розгорнуто в квітні 1993 р. на 6 ліжок. Роботу відділення забезпечувало 5 лікарів-неонатологів та 9 медичних сестер. Завідувачами відділення за час його роботи були лікар анестезіолог-реаніматолог Лапшина Л.В., в подальшому лікарі-неонатологи Будкова Г.О., Залеська А.О., Виповська Я.І. У теперішній час – лікар-неонатолог Басалик Г.Д. За 20 років роботи у ВІТН проліковано більше 3000 дітей. Найменший пацієнт, якого виходжували у ВІТН мав вагу 680 г. Показник летальності на початку роботи відділення становив 19%, а в теперішній час складає 1,7%.

Одним із структурних підрозділів акушерсько-гінекологічної допомоги в області було відкрите в листопаді 1980 р. пологове відділення екстрагеніталь-

Операційна пологового будинку.

Відкриття міського клінічного пологового будинку, 1985 рік.

сформовано штат неонатального відділення. Завідувачами цим відділенням у різні роки були Акулова Т.Ф., Будкова Г.О., Туль О.І., Герасименко Г.М., Лапшина Л.В. У 1987 р. штат педіатрів-неонатологів МКПБ поповнили молоді фахівці Будкова Г.О., Борітчук В.С., Демус О.І., Рогова Р.П., Квашина (Курилко) Г.В. Саме з цього часу започатковано цілодобове чергування неонатологів в МКПБ. Загалом в МКПБ сформувалася когорта лікарів-неонатологів. До них також необхідно віднести: Левенко І.І., Герасименко Г.М., Шумиліну Н.С., Моклякову О.А. Основними ри-

ної патології Полтавської обласної клінічної лікарні (ПОКЛ) ім. В.М. Скліфосовського.

З часу відкриття по 1984 р. завідуючою пологовим відділенням була Міллер І.Д.; в 1984-1991 рр. – Калюжка Л.М.; в 1992-2009 рр. – Грицай В.М.

У 2000 р. в ПОКЛ відкрите обсерваційне відділення на 20 ліжок, завідувачем відділення була Савченко О.В., першим неонатологом ПОКЛ була Цибулько Л.Т. Після реконструкції головного корпусу лікарні в 2007 р. створено палату інтенсивної терапії новонароджених на 3 ліжка. У 2012 р. відділення було роз-

Трудові будні лікарів неонатологів та дитячих медичних сестер МКПБ.

формовано у зв'язку з реорганізацією та початком роботи в складі ПОКЛ перинатального центру.

Центральний корпус ПОКЛ, де знаходилися пологові відділення.

До визначних подій, що відбулись в житті м. Кременчука у 1972 р., слід віднести завершення будівництва і здачу до експлуатації міського пологового будинку, як самостійного акушерсько-гінекологічного стаціонару. Цей рік треба вважати роком створення неонатологічної служби міста, оскільки саме в цей час було створено відділення для новонароджених з відповідним штатом медичних працівників. Першим завідувачем відділення була Орлова А.П., а штат відділення нараховував двох лікарів-педіатрів: Манаєнкову А.В. та Ульянову Н.М. Палати для новонароджених були включені до складу фізіологічного та обсерваційного відділень. У фізіологічному відділенні виділялися ліжка інтенсивної терапії новонароджених. В обсерваційному відділенні лікувалися переважно передчасно народжені діти та діти від патологічних пологів, а інтенсивна терапія їм проводилася в загальній палаті або в ізоляторі.

Історичний шлях відділення інтенсивної терапії новонароджених Кременчуцького МПБ бере свій початок з 1992 р. В цьому році було введено в експлуатацію новий пологовий корпус. В складі відділення для новонароджених був виділений блок інтенсивної терапії новонароджених, який у 2004 р. реформували в самостійне ВІТН на 6 ліжок. Завідуючою відділення інтенсивної терапії новонароджених від заснування до теперішнього часу є лікар-неонатолог Лоринець І.А.

За десять років у відділенні здійснено повну його реконструкцію та переоснащення сучасним обладнанням. Колектив відділення працює у відповідності з сучасними вимогами та підходами до виходжування новонароджених.

Полтавська обласна дитяча клінічна лікарня (ПОДКЛ) має пряме відношення до роботи неонатологічного підрозділу інтенсивної терапії в Полтавському регіоні. У 1989 р. було відкрито відділення інтенсивної терапії на 3 ліжка, завідувачем якого призначено лікаря анестезіолога-реаніматолога

Медичний персонал відділення екстрагенітальної патології, 1980 рік.

Огляд новонароджених у відділенні екстрагенітальної патології ПОКЛ.

Перший лікар-неонатолог ПОКЛ Цибулько Л.Т.

У поліпшенні організації надання медичної допомоги новонародженим позитивну роль відіграла створена у 2007 р. в складі відділення виїзна неонатальна бригада. За період її роботи здійснено більше 2200 виїздів в райони області та транспортовано 1746 дітей. У цьому відділенні відбувався впевнений професійний ріст молодих спеціалістів, «кувалися» теперішні кадри для перинатального центру ПОКЛ. Колектив неонатологів, котрі вже мали досвід і визнання, поповнювався молодими спеціалістами. Знання лікарів-неонатологів і всього медичного персоналу відділення базувалися на новітніх технологіях, надали можливість отримати високі показники у роботі по виходжуванню дітей з екстримально низькою масою тіла при народженні. Результати роботи відділення говорять самі за себе. Так, неонатальна летальність у відділенні скоротилася з 13,5% до 3,8%, також зменшилася загальна кількість ліжко-днів до 10,3. В даний час штат ВІТ ПОДКЛ становить 60 осіб, з яких 8 лікарів, 37 медичних сестер та 15 молодших медичних працівників.

На фотографії зправа наліво лікар-неонатолог Манаєнкова А.В., лікар-інтерн Лоринець І.А., медична сестра Юдіна Т.І. (1987 рік).

Опошняна О.М. З 1991 по 2016 рр. завідуючим відділення був Варяниця О.О., з 2016 р. – Будинська Т.В.

Враховуючи потреби області в проведенні новонародженим інтенсивної терапії, у 2005 р. у складі ВІТ було відкрито блок інтенсивної терапії новонароджених на 4 ліжка, а у 2007 році його розширили до 7 ліжок. Завдяки розумінню керівництва придбано сучасне обладнання. З початку роботи по теперішній час у ВІТ проліковано більше 1200 новонароджених.

Не менш значимою подією в історії ПДОКЛ та неонатологічної служби регіону стало відкриття 1 січня 2009 р. відділення інтенсивного виходжування та реабілітації новонароджених (ВІВР). Воно було одним із перших в Україні неонатологічним стаціонаром, що забезпечував широкий спектр функцій – від ін-

Співробітники ВІТ МПБ м. Кременчук.

Робота у ВІТН м. Кременчук 2014 рік.

Будівля ПОДКЛ, де було відкрито відділення інтенсивної терапії.

тенсивної терапії до подальшого спостереження за пацієнтами після виписки. Колектив лікарів ВІВР у своїй роботі керується сучасними підходами у виходжуванні передчасно народжених дітей: багато уваги приділяється інфекційному контролю, постійному моніторингу вітальних функцій, забезпеченню повного спектра інтенсивного лікування, питанням психологічної допомоги батькам. У штаті відділення працюють психолог та психотерапевт.

З квітня 2012 р. при відділенні функціонує обласний центр розвитку дітей раннього віку, основним завданням якого є комплексне спостереження за передчасно наро-

На фото завідувач відділенням Варяниця О.О. та неонатолог Лисак Н.І. разом із своїм пацієнтом Тарасом у віці 3 місяців (вага при народженні 670 г) (2010 р.).

Обласний Центр розвитку дітей раннього віку.

дженими та хворими дітьми до 3-річного віку. У штаті працюють педіатр, окуліст, фізичний реабілітолог, психолог, логопед.

Доброю традицією у відділенні з 2011 р. стало святкування Міжнародного дня передчасно народженої дитини з проведенням дитячого свята

Свято «Перші кроки», 2012 р.

та науково-практичної міжрегіональної конференції «З вірою в життя», щорічного дитячого свята «випускників» відділення «Перші кроки», проведення благодійних акцій.

У розвитку неонатологічної служби Полтавської області велике значення мало відкриття відділення передчасно народжених та патології новонароджених у дитячій міській клінічній лікарні (ДМКЛ) м. Полтави. Дане відділення розпочало роботу у березні 1977 р. у вигляді створених за наказом обласного управління охорони здоров'я 10 ліжок для новонароджених в складі грудного відділення (завідувала відділенням до 1979 р. Каменецька В.О.), новонароджених вела Титаренко В.М., яка працювала у відділенні до 1981 р. Перший новонароджений до відділення поступив 26 березня 1977 р. З 1979 по 1989 рр. завідувала відділенням Гуровська Л.В.

У 1981 р. кількість ліжок збільшили до 15, і з цього часу по 2015 р. у відділенні працювала Горячевська Т.М., яка безпосередньо займалася новонародженими, переведеними з пологових відділень. Завзятість та прагнення до удосконалення спонукали лікарів до пошуку та втілення в практику нових методів лікування новонароджених, що привело до спроб застосування в 1986 р. методики краніоцеребральної гіпотермії з використанням власноруч змонтованої системи за настановою, розробленою кафедрою педіатрії Донецького медичного інституту.

В 1989 р. на базі ДМКЛ неонатальні ліжка були реорганізовані та створене перше і єдине на той час в Полтавській області відділення передчасно народжених та патології новонароджених на 40 ліжок.

Необхідно згадати тих керівників, які допомагали організовувати новосформований колектив відділення, який складався із частини досвідчених лікарів та більшої частини колективу, — вчорашні студенти, які прийшли з різних медичних вузів України.

Перші інкубатори та робота у відділенні передчасно народжених та патології новонароджених ДМКЛ.

Завідуюча відділенням Гуровська Л.В. очолювала підрозділ протягом 21 року, лікар-педіатр Горячевська Т.М. працювала протягом 33 років, лікар-невролог Крикотенко Л.В. працює з 1989 р. до теперішнього часу. З моменту створення відділення лікарський та сестринський склад був майже незмінним протягом 20 років.

В різні роки у відділенні працювали Рева Л.А. та Бутенко Ю.А., з 2004 р. лікар-неонатолог Щербань О.А. (завідуюча відділенням з 2010 р.), з 2009 року – лікар-неонатолог Степченко Ю.Л. З 2003 року у відділенні введений режим спільного перебування матері і дитини. У 2009 р. лікарня отримала звання «Лікарні, доброзичливої до дитини», що є показовою оцінкою діяльності відділення. Загалом за час роботи у відділенні проліковано понад 15 тис. пацієнтів з м. Полтави та

Огляд двійні Горячевською Т.М. (зліва) та Крикотенко Л.В.

Завідуюча відділенням Гуровська Л.В. під час огляду новонароджених у відділенні (перша зліва).

установа і обладнання, це, перш за все, кваліфіковані кадри, готові впроваджувати новітні медичні технології. Робота в перинатальному центрі, особливо у відділенні інтенсивної терапії, висуває особливі вимоги до фахових та психологічних характеристик

Реанімаційне місце у відділенні інтенсивної терапії ДМКЛ.

Полтавської області, в т. ч. понад 50% передчасно народжених, найменша вага серед яких була 670 г (1991 рік).

З 2005 р. на базі відділення інтенсивної терапії (ВІТ) ДМКЛ відкриті чотири ліжка інтенсивної тера-

Виходжування дітей в ранньому післяопераційному періоді.

лікаря. Це знання та вміння лікувати маленьких пацієнтів з патологією різних органів і систем, можливість працювати на сучасній лікувально-діагностичній апаратурі, швидко реагувати на дестабілізацію стану дитини, яка знаходиться у критичному стані,

Полтавський обласний перинатальний центр.

Завідуючий відділення інтенсивної терапії новонароджених Белорус А.І.

Професор Траверсе Г.М.

безперервно оволодівати новими технологіями та методами лікування.

Відділення інтенсивної терапії новонароджених розраховане на 9 ліжок, а постнатального догляду за новонародженими на 15 ліжок. За останні три роки в неонатальних відділеннях перинатального центру проліковано 2794 дитини, з яких 799 у ВІТН.

Всі лікарі-неонатологи, які працюють в лікувальних закладах області, є членами асоціації неона-

тологів України (АНУ), започаткованої I Конгресом неонатологів України у 1998 р. Полтавський осередок АНУ створено у 2005 р., його головою до 2010 р. була професор Траверсе Г.М.

Галина Михайлівна — талановитий вчитель, ентузіаст своєї справи, чудовий організатор, радник і наставник. Під її безпосереднім керівництвом була підготовлена ціла плеяда учнів, послідовників, зокрема, 12 кандидатів медичних наук (дисертації восьми з них присвячені актуальним питанням неонатології). Слід зазначити, що з 1987 по 1993 рр. Траверсе Г.М. виконувала обов'язки позаштатного обласного неонатолога.

Головним напрямком роботи Полтавського осередку стала консолідація неонатологічної спільноти Полтавської області з метою покращення надання медичної допомоги новонародженим. За час робо-

Професор Похилько В.І.

Професор Ковальова О.М.

ти осередку змінювалися як напрямки роботи, так і об'єм медико-консультативної допомоги, яку на себе взяли лікарі-неонатологи та професорсько-викладацький склад ВДНЗУ «УМСА». З 2010 р. головою осередку обрано професора Похилька В.І., який в даний час входить до членів правління Асоціації та відповідає за роботу з молодими вченими.

В даний час осередок нараховує 68 членів Асоціації. Серед яких 2 професора, доктори медичних

наук, 1 – доцент, 3 – кандидати медичних наук; 4 – завідувачів відділень інтенсивної терапії новонароджених; 16 неонатологів ЦРЛ та 42 – лікарів-неонатологів обласних лікувальних закладів II та III рівнів.

У роботі Асоціації приймає активну участь професор кафедри педіатрії № 1 з пропедевтикою та неонатологією ВДНЗУ «УМСА», Ковальова О.М., яка є головним позаштатним фахівцем ДООЗ Полтавської облдержадміністрації зі спеціальності «Неонатологія». У 2006 р. при підтримці АНУ на базі ВДНЗУ «УМСА» та ПОКЛ ім. М.В. Скліфосовського відкрито обласний навчально-методичний центр з первинної реанімації новонароджених, в якому проводяться тренінги, семінари, конференції для лікарів неонатологів області.

Важливим аспектом роботи Асоціації неонатологів Полтавщини стало безперервне навчання членів Асоціації шляхом проведення навчальних семінарів,

переривчастих курсів з актуальних питань неонатології, обговорення основних положень національних протоколів, створення на основі них локальних протоколів та впровадження їх в лікувальну практику закладів охорони здоров'я. Завдяки сприянню Президента Асоціації неонатологів України професора Знаменської Т.К. лікарі-неонатологи області мали змогу стажуватися у перинатальних центрах України, Росії, Казахстану, країнах Європи, Китаї, приймати участь у міжнародних форумах.

Таким чином, короткий аналіз становлення неонатологічної служби Полтавського регіону віддзеркалює всі етапи розвитку неонатології, як науки. Поєднання досвіду практичної роботи з сучасними науковими досягненнями і їх впровадження в практичну неонатологію є запорукою професійного зростання фахівців та покращення якості надання допомоги новонародженим.

Література

1. Знаменська Т.К. Пріоритети національного плану дій з припинення смертей новонароджених, які можна попередити, в рамках глобальної стратегії ООН «Кожна жінка, кожна дитина» / Т.К. Знаменська, Є.Є. Шунько, О.М. Ковальова [та ін.] // Неонатологія, хірургія та перинатальна медицина. – 2016. – Том VI, № 1 (19). – С. 5-11.
2. Every Newborn: an action plan to end preventable deaths. — Режим доступу: http://www.who.int/maternal_child_adolescent/topics/newborn/enap_consultation/en/.
3. The Global Strategy For Women's, Children's And Adolescents' Health (2016-2030). Every Woman Every Child. — Режим доступу: <http://www.who.int/life-course/partners/global-strategy/en/>.
4. WHO Releases Guidelines for Reducing Maternal, Newborn Deaths. — Режим доступу: <http://www.medscape.com/viewarticle/855582>.

УДК: 614.2:616-053.3(09)(477.53)

СТАНОВЛЕННЯ І РОЗВИТОК НЕОНАТОЛОГІЧНОЇ СЛУЖБИ ПОЛТАВСЬКОГО РЕГІОНУ (ІСТОРИЧНИЙ ОПИС)

Похилько В. І., Ковальова О. М., Цвіренко С. М., Жук Л. А., Гасюк Н. І.

Резюме. У статті висвітлено історію та розвиток неонатологічної служби Полтавського регіону, який віддзеркалює загальні періоди розвитку неонатології. Перший етап включав спільну роботу акушер-гінекологів та педіатрів у пологових стаціонарах та тривав до 80-х років минулого століття. Другий етап розпочався зі створення спеціалізованих відділень виходжування та патології новонароджених у дитячих лікарнях. Третій етап розвитку характеризувався відкриттям відділень інтенсивної терапії новонароджених в пологових та дитячих стаціонарах на початку 90-х років. Четвертий етап розвитку неонатологічної служби пов'язаний з відкриттям перинатального центру Полтавської обласної клінічної лікарні. У статті названо імена лікарів-практиків, науковців та організаторів охорони здоров'я, які сприяли розвитку неонатологічної служби і створювали всі умови для успішного виходжування новонароджених.

Ключові слова: неонатологічна служба, історія, Полтавський регіон.

УДК: 614.2:616-053.3(09)(477.53)

СТАНОВЛЕНИЕ И РАЗВИТИЕ НЕОНАТОЛОГИЧЕСКОЙ СЛУЖБЫ ПОЛТАВСКОГО РЕГИОНА (ИСТОРИЧЕСКОЕ ОПИСАНИЕ)

Похилько В. И., Ковалева Е. М., Цвиренко С. Н., Жук Л. А., Гасюк Н. И.

Резюме. В статье изложена история и развитие неонатологической службы Полтавского региона, которая отражает общие периоды развития неонатологии. Первый этап включал совместную работу акушеров-гинекологов и педиатров в роддомах и продолжался до 80-х годов прошлого века. Второй этап начался с создания специализированных отделений выхаживания и патологии новорожденных в детских больницах. Третий этап развития характеризовался открытием отделений интенсивной терапии новорожденных в родильных и детских стационарах в начале 90-х годов. Четвертый этап развития неонатологической службы связан с открытием перинатального центра Полтавской областной клинической больницы. В статье названы имена врачей, ученых и организаторов здравоохранения, которые способствовали развитию неонатологической службы и создавали все условия для успешного выхаживания новорожденных.

Ключевые слова: неонатологическая служба, история, Полтавский регион.

UDC: 614.2:616-053.3(09)(477.53)

FORMATION AND DEVELOPMENT OF NEONATAL SERVICE IN POLTAVA REGION (HISTORICAL DESCRIPTION)

Pokhylyk V. I., Kovaliova O. M., Tsvirenko S. M., Zhuk L. A., Gasiuk N. I.

Abstract. The article highlights the history and development of neonatal service in Poltava region, which reflects the entire period of neonatology as a science. The first phase included the collaboration of obstetricians and pediatricians in maternity hospitals and it lasted until the 1980s. In 1940, the main building of the maternity hospital was set up in Poltava. It has become a leading medical institution in providing obstetric care. In 1972, the maternity hospital in Kremenchuk was put into operation, with simultaneous establishment of department for newborns with appropriate healthcare staff. In 1980, Poltava V.M. Sklifosovsky Regional Clinical Hospital expanded the maternity department of extragenital pathology, in 2000 – observational department. Setting up Poltava city clinical maternity home in 1985 was a new and important step in the development of obstetric and neonatal services of the city and the region. In these institutions, neonatology service was presented as part of obstetric and gynecological care.

The second phase of development has begun from establishing the specialized departments of nursing and neonatal pathologies in children's hospitals. In 1989, the Children's Regional Hospital set up the intensive care department with neonatal beds, and in Children's City Clinical Hospital the department of pathology for premature newborns was created – the first and the only in Poltava region at that time.

The third stage of development was characterized by setting up the departments of intensive care in maternity hospitals and children's hospitals in the early 90's. Intensive care unit in the City Clinical Maternity Hospital was established in 1993.

The rapid upgrade of service with the introduction of new technologies and international standards for treatment of newborns was launched in 2002-2005. The fourth stage of neonatal service was associated with the implementation of the National Project «New Life. New Quality of Maternity and Childhood» and setting up the perinatal centers in Ukraine. In December 2012, the perinatal center in Children's Regional Hospital – healthcare facility of the 3rd level – was established. In 2009, Poltava Regional Children's Hospital set up the department of intensive rehabilitation and neonatal nursing. It was one of the first neonatologic in-patient departments in Ukraine, which provided a wide range of functions – from intensive care to patients follow-up after discharge. Since April 2012, the regional center for infants' development operates at the department whose primary purpose is comprehensive monitoring of premature and sick children under 3 years of age. All neonatologists working at hospitals, are members of Neonatologists Association of Ukraine, Poltava center of which was formed in 2005.

The article mentions the names of practitioners, scholars and organizers of healthcare, who promoted the development of neonatal service and created the conditions for successful care for newborns. Combining practical experience with modern scientific achievements and their practical implementation is a key for professional growth of neonatology specialists and improvement of neonatal care.

Keywords: neonatology service, history, Poltava region.

*Рецензент – проф. Крючко Т. О.
Стаття надійшла 24.03.2017 року*

УДК 314.14|1959/2015|(1-21)(476)

Романова А. П.

ДИНАМИКА СМЕРТНОСТИ ГОРОДСКОГО НАСЕЛЕНИЯ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ ЗА 1959-2015 ГОДЫ

Белорусская медицинская академия последипломного образования (г. Минск)

yaryna.ua@mail.ru

Вступление. Процесс урбанизации, начавшийся в начале XX столетия на территории современной Беларуси, сопровождался концентрацией торгово-промышленного населения в городских населенных пунктах. БССР продолжала оставаться преимущественно аграрной республикой, так как в структуре населения в 1924 году сельские жители составляли 83.74%, 82.37% в 1927 году, 82.75% в 1932 году, 82.28% в 1933 году. Несмотря на увеличение общей численности городского населения, его удельный вес в структуре населения начал возрастать только в 30-е годы [5]. К 1974 году численность жителей городов приблизилась к численности сельских жителей [18]. С 90-х годов XX столетия этот процесс продолжается на фоне убыли населения страны. К 2009 году доля сельских жителей снизилась до 25,7% [20].

Еще в 70-е годы прошлого столетия диспропорция показателей смертности сельского и городского населения была определена как государственная проблема развитого социалистического общества. В связи с этим была поставлена задача дальнейшего сближения города и деревни. Рост показателей смертности городского и сельского населения начался в 60-х годах прошлого столетия, а показатель смертности сельского населения в настоящее время продолжает превышать показатель смертности городского населения [1,7,17].

Работы отечественных авторов посвящены изучению динамики и различий смертности городских и сельских жителей за 1950-2001 годы [18], 1960-2007 годы [3], за 1960-2005 годы [12], за 2002-2012 годы [10], за 2008 год [9]. Также исследовалась динамика смертности трудоспособного городского и сельского населения за 1980, 1995, 2005 годы [6].